

Figyelem! Veszélyben a szőlőhegyeink!

Tudnivalók az arany színű sárgaságról

Az arany színű sárgaság jelenleg a filoxéravészhez hasonló szőlőpusztulással fenyeget! Megállítani, a szőlőinket megmenteni csak közös erővel tudjuk!

Mi ez a kórokozó?

Az arany színű sárgaság okozója egy **fitoplazma**, azaz sejtfal nélküli baktérium, amely ugyan mindig is megvolt a növényeinkben, de az utóbbi évekig nem volt, ami terjessze.

Hogyan terjed?

A betegséget az **amerikai szőlőkabóca** terjeszti. Augusztus-szeptember során a szőlő 2-3 éves részeire (szálvesszők, törzs, sérülések, vágások körüli részek) rakja a tojásait. A tojásokból tavasszal lárvák kelnek ki, amelyeknek 5 fázisa (alakja) van. Az 1-3. fázisban még alig mozognak, és ekkor még nem is fertőznek. A levelek fonákján szívogatnak. Ha fertőzött tőkére kerülnek, elkezd bennük felszaporodni a fitoplazma. A 4-5. fázisban egyre többet mozognak, más tőkére kerülnek, ahol terjesztik a betegséget. A kifejlett egyedek pedig akár 40 kilométert (!!!) is tudnak mozogni életük során!

Hol található meg a szőlőkabóca?

Az amerikai szőlőkabóca leginkább a szőlőn él, azt szívogatja. Mindegy, hogy európai, direkttermő vagy vadszőlő, gondozott vagy elhagyott, fiatal vagy öreg az a szőlő. Mindegy az is, hogy a szőlőhegyen vagy a házunk kertjében van a szőlő, a kabóca ott is megtalálja!

Hogyan ismerhető fel a fertőzött tőke?

A beteg szőlőtőke fejlődése már tavasztól visszamarad, a vesszők elvékonyodnak. A betegségre legjellemzőbb tünetek a nyár közepén kezdődnek: ez a **levél fonák felé történő, háromszög alakú sodródás. A fehér bogyójú fajtáknál a levéllemez sárgul, kék bogyójú fajtáknál vörösödik**, levélfelület pedig fémes színezetet kap. Augusztusban-szeptemberben az erek mentén krémsárga foltok jelennek meg, amelyek fokozatosan terjednek, végül a teljes levél elszárad. Az elhalt, megkeményedett levelek ősszel később hullanak le, mint az egészségesek. Télen a be nem érett vesszők zöld színűek maradnak, gumyszerűvé válnak, később elfeketednek és elpusztulnak. Tavasszal a virágzat leszárad, kevesebb fürt képződik. Későbbi fertőzés esetén a bogyók zsugorodnak, megbarnulnak, rossz ízűvé válnak. A fertőzött tőkék 1-3 éven belül elpusztulnak!

Védekezés a betegség és a kabócák ellen

A legfontosabb: A fertőzött tőkétet haladéktalanul ki kell vágni!

Ha csak egy vessző vagy hajtás is fertőzött, az egész tőke fertőzött. Nem menthető meg visszavágással! A kivágott tőkétet meg kell semmisíteni (elégetni)!

Teendők lombhullástól rügyfakadásig

- Metszéskor a levágott 2-3 éves részeket nem szabad a talajon hagyni. **Nem elég zúzni-aprítani!** Ezekben lehet a legtöbb kabóca-tojás, melyek tavasszal kikelnek. A levágott részeket vagy ki kell hordani a szőlőből, és megsemmisíteni, vagy bedolgozni legalább 10 cm-re a föld alá.
- Olajos permetszerrel **lemosó permetezést** kell alkalmazni. Ezzel ritkíthatjuk a tojásokat.
- Az egyik legfontosabb: **tavaszig (március első hete) kivágni az elhagyott szőlőket, vadszőlőt**, sőt a szőlő közeléből kiirtani a **bálványfát, iszalagot, ecetfát** is, mert ezek is hordozzák a fitoplazmát. Innen is áterjedhet a szőlőre!

Teendők tavasztól őszig

- Leghatásosabb a még keveset mozgó lárvákat (1-3.fázis) ritkítani, ezért kiemelten fontos a **májusi-júniusi rovarirtó permetezés!**
- A **permetezéseket** egy-egy szőlőhegyen vagy régióban **összehangoltan kell végezni**, mindenkinek ugyanazon a napon (de max. 48 órán belül). Miért? Ha nem egyszerre permetezünk, a szomszédos szőlőkről újra átjutnak a kabócák, hiszen a rovarölő permetszerek csak nagyon rövid ideig hatnak!
- A rovarölő permetezéseket szüretig 2-3 alkalommal meg kell ismételni, a kijelölt **felelős személy által megadott napokon!**
- A **napszak** is fontos! Leghatékonyabb a napnyugta előtti permetezés.
- **Eső, szeles idő után közvetlenül nem érdemes** a kabóca-lárvák ellen permetezni, mert lehullanak a földre. 2-3 nap, mire visszamásznak a levelekre.
- Kiemelt szerepe van a **törzstisztításnak**, mivel a kabócák és lárváik legszívesebben a földhöz közeli részeken tanyáznak. Ha nem sikerül időben és alaposan elvégezni a törzstisztítást, az **alsó részeket is le kell permetezni!**
- A sorközökben lévő növényeken, sorközi takarónövényeken nem tartózkodik kabóca, viszont a természetes ellenségeik igen. Megfigyelések szerint a takarónövényekkel borított szőlőkben néhány százalékkal kevesebb a kabóca.

Annak érdekében, hogy felvehessük a harcot a szőlőink létét fenyegető betegség ellen, összegyűjtjük a szőlőtermesztők, tulajdonosok elérhetőségeit, járjuk a dűlőket, tárgyalunk és naprakész információkat szerzünk be és továbbítunk. Megfigyeljük, csapdázzuk a kabócákat, hogy meg tudjuk határozni a permetezések időpontját. Folyamatosan informálni fogunk minden érintettet a teendőkről sms-ben, emailben, plakátokon.

Kérjük, senki se vegye ezt zaklatásnak, hiszen csak így tudjuk menteni, ami még menthető!

A Muzslai Kertbarátok és a Muzslai Hegyközség tagjai
Információ: www.muzsla.sk E-mail: fdmuzsla@gmail.com